

REDACȚIA

Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:

1 an 20 cor.

6 m. 10 cor.

3 m. 5 cor.

1 lună 2 cor.

de Duminică pe an 4 cor.

în România și străinătate pe an 40 franci.

Anunțurile se acceptază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20

INSERTIUNILE:

în cu cu garson: pe lină în 12
linii; a doua oară 12 linii; a 3-a
oară 8 b. de fiecare publicație.Adăptămintele, cât și inserțiile
se acceptă să se plătească în Arad.

Telefon pentru oraș și conștința

Scrisori adresate să se primească

Votul universal.

(R.) Comisia de petiționare a Dietei a avut zilele acestea o ședință, în care s'a ocupat cu chestia reformării legii electorale. Mai adică trimise la comisiă aceasta o mulțime de adrese de prin comitate în care se cere cu stăruință reformarea legii electorale. Unele petiții — ca cea dela șovinistii din Ungurești — sunt produsul gândirii celei mai reacționare: cer ca dreptul de vot să se dea numai cetățenilor cari știu scrie și vorbi ungurește. — Altele cer sufragiul universal și votarea secretă în comune.

Comisia de petiționare li-a cerut pe rând unuia dintre deputați, Rajk Aladár, a propune comisiei următoarele:

»Dieta să decreteze, că din punctul de vedere al dezvoltării democratice a națiunii, reforma electorală o socotește de urgență și folositoare și considerind că țara n'are un guvern parlamentar, alege din sinul ei o comisie de 21 membri cu această îndrumare, ca luând de basă îndreptarea votului universal, să propună Dietei un proiect care să cuprindă și o nouă arondare și censul intelectual maghiar»...

Sau cum se zice pe ungurește: «Fábólas-karika! Căci a se pune într-o căldare și îndreptarea votului universal și «censul intelectual maghiar» este un non sens.

Nu intenționăm de altfel să intrăm în

polemie cu această comisie presidată de Barabás Béla și ilustrată de șovinistii ca d'altă Pap Zoltán. Nici nu vrom să discutăm asupra îndreptării fiecărui cetățean de a i-se da puțină să contribuie cu votul său la guvernarea statului pentru care plătește dare și-l apără cu brațele. Vorba lui Barabás: «Este așa zicând în aier îndreptarea de a pretinde dreptul sufragiului universal»...

Trebue să scoatem însă în relief că deși (cităm textual cuvintele lui Barabás:) «dinnaintea acestei pretensiuni partidul independentist cu atât mai puțin nu se poate da îndărăt, cu cât îi revine o mare parte din propaganda ce s'a făcut în jurul sufragiului universal», — totuși onorabila comisie compusă din kossuthiști n'a îndrăznit să ia taurul de coarne.

Boda Vilmos, vechiu kossuthist, află că ar fi «aggályos» (ingrijitor) a se acorda sufragiul universal, după cum nu este nici de părere să se facă o reformă electorală conform căreia votarea să fie secretă și să aibă loc în comune.

Și bine să se noteze: Boda face parte din elita kossuthiștilor. Trece drept un bărbat cu vederi largi, suflet cult e scriitor politic și pe vremuri a făcut literatură.

Cum era deci să se proclame îndreptarea sufragiului universal din partea lui Pap Zoltán, șovinist modern, care se vede că nu admite să se lărgască dreptul electoral pe d'oparte pentru-ca să mai poată dăinui

mizeria electorală d'acum, ear pe de altă parte ca nu cumva o împărțire mai dreaptă a cercurilor electorale și sufragiul universal să întărească — naționalitățile.

Scurt: înainte de alegeți kossuthiștii făgăduiau să lupte pentru sufragiul universal, acum când au ajuns însă tari și mari în Dieta, caută să scape prin tangentă: Pap Zoltán a propus, ear comisia a primit ca să nu se ocupe de chestiile acestea, deoarece-ce — nu-i guvern!

Bun pretext.

Îi vom lua însă la întrebare după-ce se va constitui guvernul.

Și până atunci îi putem întreba: Dar dacă socot că fără guvern nu are înțeles să discute vre-o chestie mai însemnată, de ce Kossath Ferencz a venit cu propunerea tarifului autonom, și peste tot, de ce mai ține Dieta ședințe?

Este prin urmare, evident că independenștii caută pretext pentru a scăpa de plata unui cambiu a cărui scadență a sosit.

De plată pot scăpa, dar de proces nu!

DIN ROMANIA.

Sultanul și Regele României.

M. S. Imperială Sultanul a binevoios să răspundă prin următoarea telegramă, expediată de la Yldis, în ziua de 17 (30) Maiu, orele 5.25 p. m., și sosită la palatul Regal din București la orele 8.45:

Informațiuni literare.

II.

Ce deosebite sunt cărările, ce duc spre vârful gloriei literare!

Autorul cărții, de care voi vorbi mai jos, n'a visat acum vre-o zece ani să ajungă vre-o dată printre cei mai vrednici de citit scriitori din București. Mic, îndesat, cu fața rotundă ciupită de vărsat, dar înseninată de doi ochi albaștri frumoși și plini de viață, era spaima atelierului. Nuimea pe toți prin inteligența sa și prin spiritul sau de invenție, ear pe cei mai mici îi ustura cu tăișul vorbelor sale potrivite spre ris.

E o privesc deosebită să-ți închipui pe un scriitor de astăzi în rolurile lui de odinioară, ca muncitor de fabrică, în căutarea unui șurub sau ic, urcat pe scări pentru potrivirea unei chingii pe latul din afară al roții masive. Dar de ce nu? Maxim Gorki, al cărui nume e astăzi pe buzele tuturor, n'a fost și el ucenic de fabrică, nu și-a făcut toată cultura ca muncitor pe la căile ferate și n'a citit pe „Faust” într-un bordel din cele mai obscure?

Di Vasile Pop — căci de el vroi să vorbesc — are un trecut ce se aseamănă cu acela al marelui scriitor rus și, mai știți, nu se vor asemana vre-odată și scrierile lor, dacă autorul nostru va continua să se desvolte cum a început de vre-o trei ani încoace! Și asta se poate, pentru-că toți acești scriitori, cari nu ies din școlile oficiale, ci se formează ei singuri, fie din propria lor pornire, fie la îndemnul prietenilor sau al conducătorilor socialiști, au o notă comună: voința. Cu voința lor de fier fac

minuni, învață a stăpâni limba, a pătrunde adânc în sufletul omenesc, a vedea mult și bine.

Dela „Fieacuri” încoace, acest volum de schițe umoristice scris ca de un ștregar răsfățat, dl Pop s'a tot ridicat. A dibuit el în mai multe direcții. A vrut să fie și naționalist și a declamat, nu fără succes, și pe coarda asta, scriind ode patriotice. S'a încercat apoi și în subiecte metafisice, și cu bucații de o ciudată combinație a întâmplărilor. În toate astea vezi mai mult o voință de a fi multilateral, de cât o neliniște a spiritului creator.

Acum însă pare a fi găsit genul ce-l convine mai mult. Volumului mai nou îi zice „De dragul celor mici”¹⁾ și asta înseamnă că nici oamenii mari nici catastrofe nu se găsesc în lucrările mai nouă ale scriitorului nostru, ci eroi mărunți ai vieții de rând.

În cele mai multe din schițele acestui volum sunt copii, cari înlăntesc atenția cititorului. De-alungul și de-a latul volumului e tot un chiot și ris cu plâns copilăresc. Cei mai mulți însă sunt copii săraci, de cei-ce umblă cu steaua și cu irozii și își trăiesc copilăria vagabondând prin praful ulițelor. N'a trecut cu vederea nici pe puradaii țigănuși, din viața cărora a prins un joc „de-a Himpăratu”, descris cu un humor unic în literatura noastră.

E o plăcere rară să vezi pe dl Pop în mijlocul acestor mici și măiestre creațiuni ale sale, cu câtă bunătate se uită la toți, cum le vede toate stingăciile drăgălașe, toate păcatele nevinovate. A descris și dl Delavrancea despre copii.

1) A apărut în editura unui tipograf din Ploiești, are 157 pagini și costă, mi-se pare, doi lei.

Cei doi miiți din „Bunicul” sunt de sigur schițe admirabile după natura. Dar față de al lui Pop, sunt păpuși din poveste. Pop nu idealizează, nu-i face mai „flumoși” (autorul vorbește adese ori în jargonul copiilor) ci-i zugrăvește așa desculți, strenteroși cum sunt, când se bat pentru un codru de mămăligă.

Cu aceeași mână de artist dl Pop trece dela copil la o altă categorie de dropsiți: la cerșitorii. *Train* numește el, cu un cuvânt laconic, acea dramă, nelipsită de momente comice, ce se petrece zilnic înaintea bisericilor, a cimitirelor și la colțurile de stradă, unde se strâng infirmii și alți nenorociți loviți de soartă.

Bucata cea mai lungă este povestirea cu titlul volumului: *De dragul celor mici*. E un fragment dintr'un roman țărănesc „Domnița Viorica”, ce va apare în curând complet. Subiectul e luat din aceeași viață dela țară, ca și cea povestită de Ion Gorun în al său „Robinson”. E chiar foarte multă asemănare între cele două lucrări.

Ceea-ce face într'una un bărbat, reușește să pună la cale într'alta o femeie, Viorica, o învățătoare venită dela oraș ca să ridice starea țaranului. Ca și Nichifor al lui Gorun, Viorica lui Pop, cu a ei dragoste de muncă și iubire de oameni, răspândește pretutindeni farmec în jurul ei. Ea introduce acelaș crez al muncii, moralizează și îmbunează firea pornită spre sălbăcie a țaranului și deșteaptă în femei simțul pentru economie și frumos.

La Pop însă desnodământul e tragic. Fire piapândă, Viorica nu resistă atâtor lovituri și greutăți ale vieții. Ea cade înfrântă în luptă, dar înainte de a închide ochii pentru vecie are satisfacția de a vedea satul întreg scaldat în

Majestății Sale Regelui României.

Cu cea mai mare plăcere am primit telegrama pe care Majestatea Voastră a binevoit să mi-o adreseze cu prilejul cablului telegrafic.

Sentimentele de sinceră simpatie și relațiile de bună prietenie sunt statornicite de ani îndelungați între ambele noastre guverne. Foarte mișcat de cordialele expresii cuprinse în această privință în telegrama Majestății Voastre, vin să-mi prezint mulțumirile mele. Mă folosesc de acest prilej a reînnoi urările mele pentru fericirea și prețioasa sănătate a Majestății Voastre.

Abdul Hamid.

Din Dietă.**Tariful autonom s'a primit!**

În ședința de Vineri a Dietei noul deputat conte Teleky Árvéd, ales de curând la Neopanta, a ținut o lungă vorbire în care a pledat pentru propunerea lui Kossuth Ferencz de a se înlocui un tarif autonom.

A vorbit apoi Hock János, care între altele a zis că dacă se va numi un guvern înafară de parlament, de pildă în frunte cu baronul Fejerváry, trebuie alungat când se va prezenta Dietei și tratat ca pe drabantii la 13 Decembrie!...

Stânga a aplaudat mult această răsboinică propunere a preacuviosului pater Hock.

Încizându-se discuția asupra propunerii de a se alcătui un tarif autonom, s'a procedat la vot, prin sculare. Majoritatea a primit propunerea. Între cei cari au votat tariful autonom a fost și dl D. G. Sombati.

Altă dovadă.

În primul nostru articol ne ocupăm de problema unificării țării de către suveranul universal.

O dovadă despre afirmările noastre este ceea ce s'a petrecut în ședința de Vineri a Dietei.

Vorbea adevărată Hock János.

Mezőfi Vilmos, socialistul, l'a intrerupt zicând:

— *Trăiască suveranul universal!*

lacrimi din pricina ei. Preot, primar, femeii și copil, ear dintre bărbați până și cei mai îndărătnici și mai stricaci, cari ridicaseră mâna s'o gonăscă, vin la patul ei mortuar. Copiii, acești prietini ai d-lui Pop, plâng la căpătâiul ei și se roagă în limba lor pelucă: *Dai Mezeu tânărata a mîsoala învătoale...*

Naiv, sentimental, dar cu mult efect!

S'ar putea zice mult bine despre cartea mai nouă a d-lui Pop. Cele scrise însă ajung ca cetitorul să-și facă o părere. El nu poate sta un moment la îndoială, că e vorba de un bun prozator și bun umorist — care mai și esagerează din când în când, dar nu face nici odată caricatură unde trebuie să zugrăvească oamenii, fie ei cât de mărunți. Humorul lui Pop e un humor sincer, nu-l pornit din nici o răutate și prin asta se deosebește în mod foarte favorabil de un număr întreg de scriitori și pseudo-scriitori, cari identifică humorul cu satira searbădă și cu risul desmățat.

Istoria lui Mihai-Vodă viteazul de Dr. Ion Sirbu.

Dornic, de a ști cât mai mult despre acel bărbat, care a unit odată sub oblăduirea sa toate țările locuite de neamul nostru, așteptasem cu nerăbdare prilejul de a putea răsfoi „Istoria lui Mihai-Vodă Viteazul“, datorită penei dlui Ion Sirbu. Am dorit cartea aceasta îndeosebi din motivul, că despre valoarea ei și „Academia Română“ și-a spus cuvîntul în sesiunea din ast an, răspătînd munca dlui I. Sirbu cu premiul de 1200 franci.

Nu intenționez să fac recenzii acestui op

Bartha Miklos, unul dintre matadorii kossuthiști, a apostrofat însă pe Mezőfi astfel:

— *Măgarie!*

Adevărat că îndată a adăugat: „Cer scuze, că am zis-o așa tare“ (încât s'a auzit în Dieta întreagă), după-cum e fapt că în urmă și Iusth, presidentul, l'a îndrumat la ordine.

Vorba e că matadorul kossuthist și-a spus părerea intimă despre *sufragiul universal*, spunând că-l o — *măgarie!*

Războiul ruso-japonez.

Rosdestvenski a mers pe drumul cel mai scurt. Rosdestvenski a fost contra mijloacelor mici și ascunse. Dela Kronstadt până în strîmtorea Coreei a dovedit că știe ce vrea și că nici o piedecă nu-l sperie. Astfel la bancul Dogger, când a întâlnit flotila pescarilor de la Hull, fără să se gîndească la complicațiile diplomatice a început a o bombarda, îndată ce i s'a părut primejdioasă, căci ar fi ascuzând torpiloare japoneze. Tot asemenea, atât la Madagascar cât și în Indo-China franceză, fără a se sinchisi de călcarea neutralității, și-a odihnit vasele și și-a luat hrană și cărbuni cât și cum i-a plăcut. Cât despre trecerea din Oceanul indian în Marea-Chinei lumea s'a așteptat să-l vază apucînd pe la sud, pe înconjur prin strîmtorile Sunda, Lombok ori Filores, Rosdestvenski însă a apucat de a dreptul prin strîmtorea Malacca, înmărmurind lumea prin îndrăzneala cu care se expunea la atacurile Japonezilor. Insuși Togo a fost păcălit: căci, cu toată viclenia lui, la acest lucru așa de simplu nu s'a gîndit și astfel s'a trezit cu flota rusească în apele Chinei, Filipinelor și Japoniei.

Tot astfel, din multele căi ce ar fi putut alege pentru a ajunge la Vladivostoc, a ales-o pe cea mai scurtă, prin strîmtorea Coreei, tocmai pe aceea care trebuia să se aștepte că Togo e la pîndă.

Rosdestvenski a avut și de data aceasta cu-rejul „a apuca taurul de coarne“.

A trecut, fără a se prinde de veste, pe lângă Formosa și Miercuri 24 era în dreptul Shanghaiului!

Admiralul japonez a ales ca poziție centrală portul Masampho. De acolo putea ieși spre întâmpinarea Rușilor, ori de unde și pe unde ar fi cercat a pătrunde la Vladivostoc, fie de-a

dreptu, fie pe înconjur, și deci prin strîmtora Tsugaru.

Dela Masampho Togo era ori în ce impurare gata a manevra pe o linie interioară, și mai scurtă. Dacă Rușii ar fi trecut pe la strîmtora Japoniei, Togo putea să le cază în coadă pe la Simonoseki și Mogi ori prin strîmtora Tsugaru. În amîndouă cazurile flota japoneză s'a mișcat pe coardă, iar cea rusească pe arc.

Capitanul vasului rus *Admiral Nasimov* care e prizonier japonez și de present ață în *Osaso*, descrie astfel teribila ciocnire de pe canalul corean:

Dimineața la orele 6.27 pe neașteptat am dat peste flota inamică chiar atunci când voiam să trecem prin canalul ostic. Vasul meu scufundat la ora 7.30, după prăderea mea în unușor atar de torpilor. Cea mai mare parte din cei 600 feciori au perit. Cei câți-va cari au scăpat își pot mulțumi viața bătărilor de saiva.

Eu am încercat scăparea prin înnot, și pe la 10.28 m'au luat în luntrea lor niște japonezi.

Capitanul a fost martor și la atacul de stîncile Liaucou, despre care spune următoarele:

— Flota rusă a fost încunjurată de vasele japonezilor cari o bombardau teribil și asta provoacă o colosală consternație între ruși. Comandantul vasului *M-casa* la asta a încetat bombardarea și a provocat pe comandantul rus să se predea la ce aceștia au și rebrăș stîndă în semn că se predă.

Se mai spun încă despre asta teribile luptă următoarele:

Admiralul Kamimura: a staționat la parca coreană, *Uriu* în apropierea insulei *Iki*. Tot înainta spre nord-vest, unde a oprit calea vaselor ruse fugare. Bombardarea a fost așa de gravă, în cât în Jamagaci, care e la depărtare de 56 kilometri de la locul luptei, se cutremură casele de grozava șguduire, dintre vasele japoneze mai mult s'a stricat vasul *Asahi*, care a putut eși din calea bombardărilor. Admiralul Kamimura era stăpîn numai peste puține și ne semnate vase, astfel a fost silit să lase să treacă vasele rusești. Japonezii au folosit cu mult succes vasele submarine cari s'au adăverit ca puternice instrumente de război.

Baronul Jamamoto, ministrul de marine japonez, în răspunsul dat admiralului Togo la înștiințarea acestuia despre luptă, a trimis următoarea telegramă:

„Flota a doua și a treia a inamicului, pe drumul spre Orient, știind să învingă toate gre-

Bine! Când cine-va citește aceste rînduri ce ni-le dă cultura apusană, mai are voie să ia în mână acea carte? Și la adresa cui s'au spus aceste vorbe fine? La a resa aceluia bărbat care a muncit mai mult pentru neamul nostru, la adresa d-lui N. Iorga, care cunoscându-și puterile spirituale, muncăște fără a aștepta răsplătă, știind că delă omul conștienties se cere muncă îndoiit.

Dar nu numai „Cuvîntul înainte“ atât de ne potrivit cu cuprinsul cărții te face străin de la crearea d-lui I. Sirbu, ci și limba *neromânească*.

Partea din „început“ poate, că „e scrisă cu gîndul la cititorii din popor“, dar nu-i scrisă pentru ei, căci dacă ar fi pentru acești cititori, atunci Turcia n'ar „face de a facerea *Impărăției Române*“ nici nu ne-ar spune, că „*trăgă ea de moarte Impărăția*“... „*murind Impărăția*“. N'am celi propoziții de sine stătătoare, ca „*de altă parte boeri primiră pe noul rocod*“. „*Domnia fu dată din nou fugărilor care-i (fără virgulă!) chemase, în Basarabă Laista*“. (pagina 13). „*Atăta, că-și luase și el dela Țara românească celătea Crăciuna*“. (pag. 15). „*Luptele ce se umaseră*...“ (pag. 15). „*Dar numai, că partea supusă nemijlocit Turcu-lui mai crescu*“. (pag. 15). „*Căci știm căt (fără virgulă!) ele erau de însemnate*“. (pag. 206). „*Kiraly se întoarse... arzând groaznic*“. (pag. 226).

Astfel de erori, cari vădesc o ne luare în seamă a limbii românești, găsim prea de multe ori.

E zicală; „vorba rea se lățește fără a se cere dovezi, iar cea bună nu e crezută nici cu dovezi“.

Fiind și eu de această convingere, îmi place a crede că dl I. Sirbu își va înăntui în viitor lucrările de astfel de greșeli, dar mai ales ca cele din „Cuvînt înainte“, ce nu se pot permite unui om de știință.

Petru E. Papp.

de valoare. Voiu să-mi spun însă impresia, ce mi-am câștigat-o din întreaga „Istorie“.

Noi cei tineri, cu bucurie și însuflețire citim tot ce ne stă la dispoziție, tot ce ne dă peana renumiților și luminaților noștri bărbați de știință, dar îndeosebi tot ce ne recomandă „Academia Română“ prin acordarea premiilor. Citim, căci autorii nu le scriu pentru ei, ci pentru noi, ca să scoatem foloase din ele.

Tonul în care e scrisă una sau alta carte, are influență și asupra cititorilor, mai ales asupra celor tineri, de aceea se cere, ca o carte științifică să fie scrisă după felul, ce-l pretinde natura lucrării, ca atare. Fără îndoială, că în „prefață“ totdeauna trebuie să fim lămurii asupra conținutului și intenției, ce urmărește autorul cu scrisul său. Este doară „prefață“ un fel de recomandăție.

Recomandăția, ce ni-o face dl I. Sirbu în „Cuvînt înainte“, nu corespunde lucrării d-sale și e din cale afară deprimător, când cine-va, ca om de știință astfel ni-se recomandă, precum o face dl Sirbu. În modestia d-sale „nu e vrednic nici să cîrtească“, chiar de aceea ne spune, că „șeful, sub care era menit să slujească, era un căne, de pe care cultura apusană nu isbutise a șterge nimic din barbaria atât de deasă în Orient“. Și ca să arate că dl Sirbu nu face parte din ceata acestor barbări din orient, ci este bărbatul apusului, și fiindcă voește a arăta grațitudinea față de bine făcătorul d-sale, dar mai ales față de idealul d-sale, de aceea, ca om cult mărturisește, că șeful d-sale era un „bărbat rafinat, pentru a cărui caracterizare n'as putea avea alt cuvînt mai nimerit decît o definițiune franceză din *Latinescul canis*, cuvînt a cărui asprime însă hărtia mea, în „prefață... nu o poate primi“.

de întâmpinate în acest drum, s'a adărerii de mare destul de însemnată dar și flota d-tale, care a putut opri calea și a știut înspăimânta și frânge, s'a dovedit domnia de tot respectul. Învingerea d-tale nu s'a sfârșit cu atât, d-ta ai ca prizonier pe comandantul inamic. Pentru noi învingerile felicitări din parte-mi și mă folosesc de ocazie să transmit din partea împăratului, sentimente de recunoștință și mulțumită atât d-tale cât și celor de sub comanda d-tale și să mi dau expresie condolenței față de morți și răniți“.

«Brsevija Viedonosti», comunică următoarea știre despre luptă, știre primită de la comandantul încrucișătorului «Almas» sosit la Vladivostok:

În 27 Maiu, dimineața, prima zi a luptei, vasul de război „Imperator Nicolay“ a început bombardarea, la ce încrucișătoarele japoneze s'au retras. Flota rusă văzând asta, și a urmat drumul peste canal. Admiralul Rosdestvensky s'a apropiat de flota inamică și a comandat începerea luptei. Japonezii s'au nădăjduit să încunjure flota lui Rosdestvensky Vasul „Kneaz Surarov“ s'a apărat cu desperare. De cinci-ori a erupt foc pe bord și tot de atâtea ori l'au stâns. Cu voinicie s'au luptat vasele „Mauriu“, „Admiral Senjagin“, „Admiral Apraxin“ și „Admiral Usakov“ care atunci rămăseseră oprite. O înverșunată luptă s'a început după rânz, la ora 1 și a durat până noaptea târziu. Jutoarele „Russ și Ural“ se scufundară, celelalte ase însă li-a scăpat feciorii. Vasul „Imperator Nicolay“ se restornă astfel încât fundul i e deasupra apei.

Vasul „Orel“, a călăuș și catarg l'au dus gloanțele, a fost aprins „Aurora“ asemenea a nimerit și vasul și a pierdut catargul.

Unul dintre ofițerii vasului de război Borodino care s'a scundat, spune următoarele:

Îndată la începutul luptei, vasul Borodino fu nimerit de pușcăturile vasului japonez Siki-sima. Admiralul Rosdestvensky a stat pe vasul „Borodino“ și de acolo conducea lupta. Vasele de război Siki-sima și Fui au început apoi de odată salvele. Cmpuscătură a nimerit coasta vasului. Multime de feciori zăceau morți sau răniți. În ceasul untor „Borodino“ avea înfașurarea unei măcelării. S'a aflat ș'aceia, că Rosdestvensky a fost rănit. Până când vasele mai mici rămăse întreg și continuat lupta, pe comandant l'au transportat pe alt vapor. Japonezii, cărora le răspundea cu puținele împuscături din tunurile rămase întregi, — s'au retras. Rușii au continuat lupta cu desperare, cu toate că erau zădărnice eforturile, ra pierdută ori ce speranță. Patru-sute de oameni au rămas morți și răniți. Un încrucișător japonez s'a scufundat. „Borodino“ a fost încunjurat de un voi întreg de încrucișătoare până l'au scufundat; patru-zeci dintre feciori au scăpat a viață.

Din spusele mai multor ofițeri ruși, se vede, că flota baltică în adevăratea speranță să ajungă Vladivostokul, fără luptă. După primele atacuri a japonezilor, rușii au fost nevoiți să se îndrepte spre nord-est pe unde japonezii pusese torpile. Vasele „Borodino“, „Kneaz Surarov“, „Imperator Alexander“ și altele au lăsat acele torpile și s'au scufundat. Este greșită afirmația că de atacuri de vase submarine s'ar fi nimicit, căci și dacă s'ar fi folosit în luptă asemenea vase ele puteau avea numai roluri inferioare. Ciocnirea dela 28 Maiu a fost un adevărat măcel. Marinarii ruși plângeau și se rugau în torentul gloanțelor inamice. În sălbateca încercătură alergau desperați în sus și în jos pe bord până ce în urmă au reușit să deslege bărcile de salvare și să caute astfel scăpare.

Tokio. 3 Iunie. Un oficer sosit la Sa-seho, ca martor ocular, povestește următoarele despre lupta din strămtoarea coreană:

— Când flota japoneză a observat că flota rusească intră în strămtoarea Ciusina, marea era foarte furtunoasă, așa încât torpiloarele japoneze au fost silit să se adăpostescă în jurul insulei Ciusima. Vasele de război rusești pluteau în ordine. De pe vasul Mikasa, comandantul Togo semnă următoarele:

„Soartea împărăției noastre atiră dela lupta de azi. așteptăm dela voi toți să faceți tot ce vă stă în putință“...

Japonezii vrind să ia pe Lienevici între două focuri.

Berlin. 3 Iunie. Telegramă din Petersburg: Se consideră ca iminentă ocuparea insulei Sachalin de către japonezi.

Ei trimit canoniere la imbucătura fluviului Amur, putând ajunge astfel pe calea ferată transiberiană până la Kaborowka, tăind drumul la Vladivostok și luând pe generalul Lienevici între două focuri.

Londra, 3 Iunie. Ziarul „Daily Mail“ primește din Tokio următoarea telegramă:

Căpitanul navei „Orel“ a murit în urma rănilor primite.

Admiralul Rosdestvensky a declarat că-ora va ofițeri japonezi că el sperase, intrind în strămtoarea Ciusima, că va putea să scape de cursa japonezilor, grație ceței ce domnea.

Dar de odată, pe neașteptate, vântul a împărșiat ceața, cauzând catastrofa.

Marea plină de cadavre ruse: 5000 de prizonieri. Cum a fost găsit Rosdestvensky.

Londra. 3 Iunie. „Daily Telegraf“ primește din Sasenko știri că pierderile rușilor sunt socotite la zece mii de oameni.

Marea nu conținește a arunca la mii multe cadavre.

Năvile japoneze continuă să exploreze marea, în căutarea naufragiaților.

Eri au fost salvați 600 de ruși agățați de lemne care pluteau pe apă.

Prizonierii ruși sunt în număr de 5 mii.

Când Rosdestvensky a fost făcut prizonier, zăcea în turnul de comandă al distrugătorului de torpile „Biedowy“ pierzând mult sânge din rănilile sale.

Prodarea lui Nebogatoff cu patru nave aproape neatrinse e foarte mult comentată.

Interveniri pentru pace.

Washington, 5 Iunie. Agenția «Reuter» află că contele Cassini, ambasadorul Rusiei, a avut o conferință cu președintele Roosevelt care a exprimat speranța că Rusia va încheia în curând pace, de oare-ce continuarea războiului ar avea ca rezultat sporirea pretenziunilor Japoniei.

Di Roosevelt a dat a înțelege că ar fi greu pentru Rusia să obțină vre-o victorie de aci înainte.

Președintele n'a putut informa pe di Cassini asupra pretenziunilor Japoniei. Contele Cassini neavând instrucțiuni de la guvernul său a declarat că, întrucât îl privește, crede că Rusia are intențiunea să continue războiul.

Ambasadorul s'a însărcinat să comunice la Petersburg declarațiunile președintelui care este dispus să dea Rusiei asistență în negocierile pentru încheierea păcii.

Atentatul dela Paris.

Paris, 2 Iunie. Stărimăturile de bombă le-au cules și trimise pentru cercetare la Girard, directorul laboratorului orașului. Răniții sunt cinci: un militar, doi agenți de poliție, o femeie și un copil. Calul unui gardist a murit și alții șase sunt mai puțin răniți. Regele a cerat acolo la fața locului informațiuni printr'un atașat dela ambasada spaniolă. O femeie, care a fost ascultată ca martoră a spus, că ea a văzut când trei bărbați au aprins fitihul unei bombe sub una din porțile Louvrului. Unul dintre ei s'a depărțat și-a aruncat bomba spre trăsura regală.

Numele atentatorului nu se știe; se afirmă însă că era îmbrăcat în haine de muncitor. Au deținut un om rănit la ochiul stâng, nu se știe însă din explodare e oare rănit? Nu mărturisește nimic.

Se afirmă că bomba, care nu era mare, ar fi fost aruncată dintr'o casă. Au ținut imediat percheziție. Regele și-a păstrat prezența de spirit, în momentul explodării. Mulțimea imensă i-a făcut vii ovații, căror dînsul a mulțumit. În urma constatărilor de până-acum, zece persoane sunt rănite. Unul dintre gardiștii, căzând de pe cal, și-a frânt piciorul. Până-acum au deținut doi oameni, nu s'a putut constata, dacă aceștia sunt dintre vinovați.

Complotul din Spania.

Barcelona, 4 Iunie. Perechezițiile și arestările continuă.

S'au găsit documente cifrate foarte importante, cari au ajutat la descoperirea altor ramificații ale complotului.

În cas dacă atentatul dela Paris ar fi reușit se proiecta o mare mișcare revoluționară.

Madrid. Consiliul de miniștri s'a întrunit aseara pentru a se ocupa de mișcarea anarhistă.

DIN VALURILE POLITICE.

— Lud Jancsó Benedek. —

Împreșabilul șovinist nu vrea să se lase. În zilele trecute reflectându-i la observările patriotice asupra reprezentanților noștri din parlament și asupra pretenției filozofii istorice a evenimentelor trecutului din țeara noastră, (când d-sa s'a provocat fără ori-ce dovadă la termenul de filozofie istorică a renegatizmului din țeara noastră) i-am prezentat procesul filozofic al acestui renegatizm, din care, rămânând pe lângă teza propusă dar nu adoptată de d-sa, a onestității în cercetări, i-am dovedit prin exemple neputința intelectuală a rasei maghiare asupra noastră. Din asta rezulta, că e o nebunie politica guvernărilor în ale desnaționalizării: căci e imposibilă, e o tragere pe sfoară numai a simplului contribuente, nu spre binele țării, ci de dragul puterii.

Și puterea își are ciracii săi, ear di Jancsó pare a fi un exemplar clasic între acești ciraci și nota salarizaților ciraci mai e, că nu sunt fiți genetici ai neamului, în interesul căreia lucrează cu atâta perfidie. Și de astă dată de somatizării țării, ca n'ar se de acolo pe Jancsó, și alți măestri șoviniști cîndinsul.

Însă să nu facem personalități! — c frază frumoasă pentru farizeii!

Când am arătat demersul și filozofia desnaționalizării în profitul maghiarilor, domnul Jancsó în loc să mă combată, făcându-și bine socoata de cirac ca nu cumva să se dea de gol între atâția ștruți, dînsul face cea mai orbitoare politică de ștruț.

Repețește, că numai devenind maghiar în sentiment și limbă poți fi mare în țeara asta — apoi, că a te renega este rezultatul superiorității intelectuale maghiare, precum dovedește istoria maghiară de o mie de ani.

Să o spunem acum mai pe larg, că di Jancsó se înșală, că renegarea din țara noastră nu e cucerirea intelectualității maghiare.

Eată geneza lucrului. Într'un timp nebulos, viforos, când Bizanțul înfloria din nou, în rafinamentul onorurilor hipocriziei, când se descompunea puterea centrală prin feudalit de apoi al lui Carol cel Mare, în apogeul puterii pumnului se ivesc în Europa maghiarii, un popor cu calități necontestabile prețioase fizice, dar fără ori-ce alt dar. Din istoria vremilor vechi până pe vremea lui Stefan cel Sfânt numai cazul dela Sanct-Gallen ne arată pe maghiarii ca și pe un popor cu însușiri de a captiva inimile străinilor. Însușirea aceasta de atunci până azi a rămas mereu una și aceeași, genialitatea în ale bancheturilor, limba, obiceiurile, muzica, dacă vă place n'a impus, n'a încântat până azi pe nime pe acest pământ, poate pe princessa Chimay și consoartele ei, dar și în acest caz prin intermedierea țiganilor, asupra unor ființe intelectuale bolnave: nici habaucul de Heribald dela Sanct-Gallen nu amintește că l'ar

fi încântat limba și doinele maghiarilor. Nu există în timpul de 1000 de ani a maghiarilor un singur caz de cucerire etnică, când aceasta este a se atribui superiorității intelectuale maghiare, cea-ce prin limbă se manifestă în primul rând.

Apărând maghiarii în țară, au dat de popoare fără ori-ce organizare de stat, ba poate chiar fără ori-ce organizație socială.

Așezati aici, au stăpânit și cucerit prin pumn. Mulțimea popoarelor de atunci și de apoi fidele spiritului timpului — dar mai ales dressate de spiritul despotismului bizantin, plecate au rămas sub noii și înfricoșatii stăpâni. Poporul nou pe baza dreptului pumnului își făcea lui legi și ni-mănuși altuia, și poporul serv numai prin renegare și oareși-cari merite la aceste putea să ajungă ceva, liberalismul curat nici azi nu există pe lume, dar pe vremea aceea și mai ales la noi. — de loc!

Roma, străbuna noastră, a învins și după căderea ei politică, romanizând pe goți, vandali, longobarzi, franci, etc. prin superioritatea ei intelectuală, maghiarii prin forța brută în stat ne-au luat multe elemente scumpe, căci numai în stat și prin stat devii mare, dar nu prin și de dragul maghiarimii superioare.

Elementele străine care băjbăie în limba noastră, ne povestesc despre lupte titanice, de timpuri triste de stări politice, și ne dovedesc totodată o forță mult superioară slavilor, grecilor, rușilor, bulgarilor și maghiarilor, care neputând rezista aici superiorității limbii noastre, dovadă a naltetii intelectualității, contopindu-se cu neamul nostru politicește supus, când unuia, când altuia, ca și din Italia numai prin elementele lexicale au trăit și stăpânit peste noi.

Apelez de nou și ultima oră la necesitatea d-lui Jancsó, și mi-ai simți fericit, când prezentând espunerile mele unguirilor le-ar combate, dacă se pot, căci trebuie să vadă, că este mare deosebire între romanizarea din Italia, Francia, Dacia și între maghiarizare. Romanizarea s'a petrecut inconștient, a fost și este o evoluțiune naturală a amestecului popoarelor cu o rezultantă de intelectualitate victorioasă, ear maghiarizarea este un rezultat de forță, de împrejurări de acomodări ale sufletelor imbecile, fără caracter, vane și dornice de a stăpâni; ear stăpâni numai în stat poți, fără a avea dor de a te renega.

Să combată dl Jancsó! Și, când viu să-l reflectez la fraza nouă de a orbi lumea, să nu-mi mai vină cu vorbe apocaliptice, ca și „ce a cauzat totuși, că fara aceasta și toate instituțiunile ei poartă insigniile geniului național maghiar”. Asta este o frază bună pentru cei de pe puste, dar pentru om cu oareși-care carte nu ajunge nimic, cel mult atâta, că ai să te trezești, că ai de a face cu un exploatator al credulilor, ori cu un visător.

Il rog pe dl Jancsó să mă lumineze pe mine, simplul muritor, să-mi arate câteva note de-ale geniului maghiar pe corpul — ideal sau real — al constituțiunii maghiare. Cari sunt aceste? Procesele de presă doară și temnițele vor să dovedească influența geniului maghiar asupra sfintei idei de a vorbi și scrie liber pentru apărarea limbii tale, a culturii, a școlii tale, când verși sânge pentru țară; virilizmul e oare panacea egalității zamislită din geniul maghiar. În eschiderea din candidatură a cetățenilor egal eva-

lificați își aila apoteozarea geniului maghiar, când se strigă în lume, că tu este libertate ca și la noi; sau delunăturile puștilor gendarmerești, sunt ele glorificarea alegerilor dietale comunale, etc., când sârmanul alegător e ademenit de unul și de altul corupt de candidat, terorizat de funcționari și mulți stăpâni pașe, cad jertfa pierzându-și dreptul cu care l-au momit??...

Ași mai înșira multe, dar ori-câte asi înșira, n'asi fi în stare să aflu o instituțiune de stat în țară sau afară de ea, pe terenul științei sau artei un singur motiv, care să poarte pinteni, mustețe unse răsucite, atare focos, vre-o atila sau știu eu mai ce?

Și apoi nu e de mult, de când vicepreședintele Academiei Maghiare, dl Kautz, a arătat el mai cu autoritate și competență cum stă treaba cu rezultatul geniului maghiar: cultura și artele!

O călătorie la Viena.

„Woche”, Nr. 21 din 22/5 1905.

Sunt oameni, cari au multe păcate pe conștiința și pe sufletul lor. Dacă Bánffy n'ar fi făcut mai mult decât că l-a trântit pe Káinoky și l-a substituit prin Goluchowsky și articoliile cari au apărut la jubileul său, și atâta ar fi fost destul. Dar zcest barbat de stat unguresc, dintre toți ceialalți a fost mai brutal și mai fără de lege.

Prin metoda sa de a combate partidul independent nu prin argumente, ci prin baionete a ajutat independentiștilor să ajungă popular, de care se bucură acest partid azi, — în tot cazul pe nedrept. Acest „Streber” neîmpăcat, care a purtat odată partidul liberal și scuiat în față partidul independent și l-a aruncat cu noroiu, s'a aliat acum cu acest partid, spre a face să vorbească iarăși de el și poate crede că poate ajunge chiar „posibil”. Acest om care nu-i capabil de nimic, dar tot așa capabil de toate, bagă frică în oasele prietenilor săi. El a fost în Viena; asta i-au luat-o în nume de rău; dar el totuși s'a mai dus încă-odată la Viena.

Într-o dimineață baronul Bánffy nu era în Pesta. În clubul coaliției, unde se străjunește 24 oare pe zi pentru unitatea și coerența alianței, o iritație a cuprins toate spiritele. Trimiseră în locuința lui. Acolo li-se spuse, că a călătorit la Mișcolț. Telegrafiază! Nici verbă! Acum se adresa la gara de nord unde primără vestea: Bánffy plecat la Viena cu *personalul*. Sara Bánffy se prezenta deja în club. Dar nu i-a ajutat nimic esoposura polițială.

După căderea lui Széll, pe Aponyi îl ignorară. Acest conducător foarte talentat ar fi trebuit să se convingă la cârma guvernului, că trebuie să fi cuminte, ori își iai catrafusele, în ambele cazuri ar fi trecut puntea primejdiei.

Că oare Aponyi ar putea acum să aspire la domnie, asta nu ne impoartă, la tot cazul însă va rămânea dușmanul de mai înainte, dară ar li să se cerce cu politica mânei de fier, sau pe nemțește cu brutalitatea, pe scurt cu Bánffy. Toate aceste mijloace sunt paliative. Dacă vrean să aibă pace în Ungaria trebuie să se nimicească curentul de azi, și să nu se facă majorități fără rost. Bánffy ar avea numai atunci posibilitatea de a deveni în parlament capabil de domnie, când ar aduce pentru valurile iritate pușia olei.

Și apoi se poate folosi de un mijloc foarte simplu: „Să jertfim naționalitățile” recte „popoarele ungurește negrăitoare”, — prin aceasta împrejurare câștigă „*honor hungaricus*” și Viena nu poate simți nici o durere pentru acest cas.

Acestui cas însă trebuie „popoarele ungurește negrăitoare” în buna înțelegere cu Viena să se opună cu energia recerută. Și anume din 3 motive: Mai înainte de toate trebuie dinastia să abstea dela obiceiul vechiu, de a jertfi popoarele ungurește negrăitoare, cari cu credință și loialitate s'au luptat pentru Coroană și și-au implinit datorințele față de stat, pentru-că așa o cere o majoritate brutală. Asta ar însemna a călca cu picioarele dreptatea, pe care dinastia este în linia primă chemată să o apere.

Al doilea motiv este: politic.

Această jertfă adusă pe pelea popoarele ungurește negrăitoare ar fi un strop pe peala încintată și această pace ce o ar încheia Austria cu Ungaria ar sămăna cu Cartago și Roma, unde aceasta își puse năile de războiu la dizpoziție.

Domnii Unguri știu, că popoarele negrăitoare ungurește muindu-se, vor dărâma ca o vâbură de vânt casa de curți, și de aceea își dau unguirul silința de a împiedeca de timpuriu împreunarea și alianța acestor popoare.

Și motivul al treilea este militar. Limba regimentelor recrutate din Ungaria să devină ungurească. — Asta ar însemna o mare primejdie pentru serviciul pre: înalt, care este cu atât mai periculoasă pentru-ă stăm în față serviciului de doi ani, așa d-r durată scurtă de serviciu prezent, care n'ar fi destulă nici pentru învățarea idiomului maghiar, iar instrucțiunea soldatului s'ar reduce la zero.

O altă primejdie este, că în război soldatul nu se însulește decât prin limba sa maternă.

Nu, nu, baronul Bánffy, nu va deveni posibil; și chiar luptele energice a popoarelor ungurești negrăitoare din parlamentul polecrit (dar poliglote) unguresc au dvedit, că politica de ajutorare a stăpânirii maghiare nu înseamnă altă ceva, decât lăptarea unui șerpe la peptul său propriu.

NOUĂȚI.

ARAD, 5 Iunie 1905.

— Mandatul li Tisza s'a verificat.

Curia a respins proiectul dat contra mandatului din Budapesta, lui Tisza. S'a declarat că nu e motiv e invalidare la mijloc; că ospalarea alegătorilor nu s'a făcut cu scopul de a-i influența votare. E interesantă o parte a motivului de invalidare, în care se spune că nici cellalte motive din petiție nu sunt proprii de a-se ordona cercetare. Curia a decis plăti sumei de *cincisprezece mii coroane* ca spes de protest.

— Nou referent școlar. Anunțăm cu plăcere, că P. S. Sa Episcopul Ioan I. Pap a numit referent școlar pe dl dr. G. Ciuhand, unul dintre cei mai distinși și zeloși barbati de școală a diecesei Aradului.

Numirea această rimerită a făcut o escelentă impresiune.

— Vasile Alexandri și «Luceafărul». La 6/19 Iunie se va desvali, la Iași, statuia nemuritorul nostru poet V. Alexandri. Din acest prilej, reacția revistei «Luceafărul» (Budapesta, I. str. Zöldfa 7) va închina numărul său proxim memoriilor acestui poet. Numărul «Alexandri» va apare în mărimine de 32 pagini, ivând de copertă statuia dela Iași, opera sculptorului W. Hegel. În afară de numeroase ilustrațiuni privitoare la poet, familia și pridinii săi. «Luceafărul» va publica un vas material de cercetări critice și scrisori și lucrări inedite de ale poetului. Neabonații revistei cari doresc să aibă acest număr, sunt rugați a trimite la adresa revistei, până la 15 Iunie n., prețul lui de 80 fil. (România 1 leu).

— Dl Jancsó, șovinistul, este rău încolțit de frații săi din Arad. Sunt adică un șir de ani de când d-sa a fost înarcat să facă monografia comitatului Aradului. A luat și avansuri, sume frumoșe, dela comitat.

Dar să dăm cuvântul lui „Függetlenség”: „Comisia monografică, — și foarte corect — nu lasă în amorteala chestia de altfel trăgănată deja de un sfert de secol. În ședința ultimă a detras redactarea dela Jancsó Benedek și cu scrierea volumului popular a monografiei încredințat pe Dr. Somogyi Gyula, directorul școlii superioare de fete din Arad. Ear pe Jancsó Benedek l'au provocat de-ocamdată ca avansul primit să-l restituie în termen de trei-zeci de zile.

...nici astă provocare nu va avea re-
...da în judecată pe domnul profesor
...ta atât de largă!

Nuntă mare a fost ieri la casa preotului
Lalasinț. Aurora, frumoasa lui fiică s'a
nou alesul preot al Găvoșdiei, dl I.
această familiară serbare au asistat
bănăteni și de pe Murăș, precum și
Arad, cari prin cântările lor melodi-
excelentă purtare socială au fost centrul
a număroșilor nuntași. Nuni au fost
Russu Șirianu.

...erele felicitărilor: tinerei perechi!

Klofatz și Polonyi sau prietenia ceho-
Zilele trecute a fost adică la Buda-
putatul ceh, care a stat de vorbă cu
cine se asemănă, se adună!) vrând să
poporiste alianța ceho-maghiară. Po-
tat guta din parte-, și-a exprimat
prința ca *partidul* tinerilor cehi să ini-
stă alianța cu ascuțit contra Nemților
caci Klofatz nu reprezintă de cât pe
ana acum n'a ajuns vestit de cât prin
care deputatul român Lupu Pa culcat
(pe vremea marelui obstrucții din

...rele maghiare spun că pân Klofatz
at pe Unguri despre simpatia cehă,
e în vedere că negreșit îi vor învinge
din Austria, numai să se pună odată
e alianța ceho-maghiară. I-a asigurat
d'un lucru: că Cehii doresc comanda
în armată, în Ungaria, se înțelege,
ul lor s'o ceară și ei pe cea cehă în
chipuim ce spaimă va fi dominând

Banditism în drumul mare.
...nunică știrea, că Joi spre Vineri
când mai mulți Români din Zarand,
Comlăuș în drumul lor spre Arad
poposeau pe marginea drumului de
Bânkut, au navalit asupra lor o
Unguri și i-au luat la bătaie, lo-
măciuci și băltașe. Mai grav ră-
Danilă Nagy, (în vârstă de 20 ani)
luș, cărui i-au spart capul în 5
au tăiat la mâna stângă; Gligor
Zarand (în vârstă de 35 ani),
rupt bratul stâng și i-au spart și
Todor Riviș din Comlăuș (de 53
7 copii), cărui i-au frânt bratul

...nd bietii țărani să se arate la de-
...ssu-Șirianu, acesta i-a dus la fi-
...ros Iván, cerând să pornească
...contra bandiților, precum i-a dus
...cul legist Austerveil, care li-a legat
...a facut certificat constatând ră-
...aproape mortale.

...a ne mai auzit: oameni pacnici
...ati în drumul mare. Rózsa Sándor
...a mai lăsat samântă.

Universarea nașterii lui Cipariu. „Uni-
...ntăia sută de ani dela nașterea ma-
...eu Cipariu o va sărbători despărța-
...al Asociațiunii, care a doua zi de
...ținea adunare generală în comuna
...natal al lui Cipariu. Tot atunci
...an parastas și se vor ținea vorbiri
...re asupra marelui bărbat. La 25 crt.
...după Rusaliu, în catedrala din Blaj se
...o liturghie pontificată de Escel. Sa
...Victor; canonicul Dr. Aug. Bunea
...panegiric. După liturghie se va face
...la biserica parochială, lângă care e
...ariu, aci Metropolitul va ceti desle-
...or. După prânz societatea de lectură
...va aranja o ședință festivă cu dis-

cursuri, declamări, cântări ș. a. Tot atunci „Uni-
...rea“ va apărea în ediție separată. Rugăm pe
...elevii și admiratorii marelui Cipariu, să colabo-
...reze la acest număr. Ultimul termen pentru spe-
...darea manuscriselor e 20 Iunie n.

— **Hymen.** Dl Vasile Babi, contabil la in-
...stitutul de credit și economii „Bihoreana“ din
...Oradea-mare, și d-șoara Mariți *Morariu*, se vor
...cununa în 8 Iunie s. v. în biserica română din
...Tiortiu (Tötör).

Multe felicitări!

— **Români**, cărora li-s'a făcut cinste mare.
Mercuri s'a incheiat, la Roma, congresul agri-
...cultorilor, la care au luat parte delegați din
...toate țările. Din România au fost trimiși d-nii
...Cornel V. Roman, Sutz și M. Cantacuzino.
La banchetul ce s'a dat în acea seară în pala-
...tul regal, regele Italiei a făcut fraților nostri
...cinstea să-i așeze la dreapta și stânga sa. In-
...semnăm cu plăcere, că profesorul Cornel V.
...Roman este de origine din Sibiu, fiul fostului
...director și întemeietor al „Albinei“, regretatul
...Visarion Roman.

— **Metropolitul Inocențiu a murit.** Mare
...e doliul în capatala Serbiei. A murit capul bise-
...ricei sârbești, metropolitul Inocențiu. De mult timp
...suferea de boală de urechi și înainte cu câte-va
...zile s'a supus unei operații care însă nu i-a mai
...ajutat. Sunetul ciopotelor din Belgrad anunță cre-
...dincioșilor doliul bisericeii.

— **Inmormântarea mitropolitului Inocen-
...țiu.** Belgrad 3 Iunie. Azi a avut loc inmormin-
...mitropolitului Inocențiu

Regele și princesa Elena au trimes coroane.
Au luat parte la serviciul divin regele, di-
...plomații și mulți ofițeri.

Din cauza unei operații pe care defunctul
...o suferise la ureche, și care lăsase o rană des-
...chisă cadavrul n'a putut fi îmbălsămat, așa că
...cosciugul a fost ermetic închis alaltăieri și regele
...n'a mai sărutat — cum e usul mâna — mortului.

Cadavrul a fost inmormintat în biserica.

— **Mulțumită publică.** Epitropul prim al
...sfeii bis. ort. rom. din Șimand, Ioan Miclăuș și
...soția sa Barbara Fericean au dăruit pentru im-
...podobirea sfintului mormânt al Mânt. nostru Isus
...Christos o candelabră de argint curat în valoare
...de 120 cor. — pentru care jertfă le exprim
...numele comunei bisericeii cea mai mare mulțu-
...mită rugăne pe bunul Dumnezeu să le dăruiască
...sănătate și viață îndelungată, și jertfa adusă pe
...altarul D-lui să le-o răsplătească însuși și înmii
...Fapta bună se laudă de sine. Șimand la 28
...April 1905. Oficiul parochial.

— **General rus sinucis.** Din Petersburg se
...aduce știrea: Generalul *Rovalev*, fostul coman-
...dant a casacilor de peste Caspi, care nu de mult
...a chemat la sine pe dr-ul Sabusov și l'a dat ca-
...sacilor să-l bicuiască până la sînge, s'a împușcat
...într'un hotel din Armavir. În zilele aceste a tre-
...buit să se prezente naintea tribunalului de război
...și se vede de frica asta s'a decis la moarte.

— **Un Goliat spaniol.** În Spania este un
...cetățean care poate trece drept un Goliat. E în
...vârstă de 32 ani, înalt de 2.35 metri. Despre
...puterea lui musculară se povestesc adevărate
...minciuni. Acum de curând el s'a dus să vâneze
...urși în Pyrenei. A și omorit 2. Când venea
...spre casă, i-a ieșit în cale un urs colosal. S'a
...luat la trântă cu el, a început să-l sugrume și
...în cele din urmă a vârat cuțitul în el. A luat
...apoi ursul pe umeri și l-a dus acasă.

— **Reuniunea română de muzică din Si-
...biu** invită la festivitățile jubilar ce se vor ține
...în Sibiu, în 26 Maiu st. v. a. e. și zilele
...următoare din incidentul împlinirii unui pătrar
...de veac dela înființarea sa. Sibiu 10 Mai v. 1905.
Comitetul.

Programa: Joi, 26 Maiu v. a. e.: 1. La 9
...ore a. m.: Liturghie festivă în biserica din subur-
...biul Iosefin. 2. La 11 ore a. m.: Actul festiv cu
...cântări și vorbire ocașională. 3. Sara la orele
...6 $\frac{1}{2}$: Concert festiv în „sala de espoziții“. —
...Vineri, 27 Maiu v. a. e.: 5. Sara la orele 7 $\frac{1}{2}$:

Opera populară-română „Moș-Ciocărlan“ de Tu-
...dor cavalier de Flondor. — Sâmbătă, 38 Maiu
...v. a. e.: 5. Sara la orele 7 $\frac{1}{2}$: Se repetează
...opera „Moș-Ciocărlan“. — Duminecă, 29 Maiu
...v. a. e.: 6. După amiază la 4 ore: Opera „Moș-
...Ciocărlan“, pentru popor și tinerime, cu preț
...reduș. 7. Sara la orele 7 $\frac{1}{2}$: Eventual se repe-
...tează din nou opera „Moș-Ciocărlan“.

— **Petreceeri.** Tinerimea române din comuna
...Lueriu, în frunte cu învățătorul George Crăciun
...a aranjat în sărbătorile Paștilor un concert im-
...preunat cu joc. Programul a fost următorul: Chris-
...tos au înviat, cântat de fetițele de repetiție; un tri-
...alog despre „Măndrețe și lene“, predat de fetițele:
...Rafila Câmpean, Maria Morar și Maria Graur. S'a
...cântat: „Știi măndro când ne iubeam“, în 2 voci,
...de fetele luerence. S'a declamat Herșcu boce-
...giul de inv. Gregoriu Ceonța. S'a cântat, „Cio-
...banul“ compoziție de A. Bena conservatorist;
...apoi „Țiganul și Românu la târg“, predat de tinerii
...feciori Iacob Toncean și Iacob Stavilă, cari au
...pus în uimire publicul de predarea lor cea po-
...trivită. S'a predat un trialog de alte 3 fetițe, des-
...pre sărbătorile băbești predat de Floarea Stavilă,
...Câmpean Maria și Toncean Maria, și alte decla-
...mări de școlarii cei micuți. Toate declamările și
...cântările au fost bine-reușite. Publicul a fost
...foarte mulțumit. Venitul curat din aceste petre-
...ceeri s'a destinat pentru procurarea unor cărți în
...biblioteca școlară. *Un participant.*

— Tinerimea Română din Sasca Montană
...invită cu toată stima la festivitățile impreu-
...nate cu sfințirea steagului bisericesc dăruit bise-
...ricei gr. ort. române din Sasca de inteligența rom-
...mână din loc, cari se vor ținea Luni în 6:19
...Iunie a. e. (A doua zi de Rusaliu).

— Tinerimea maturizantă din Beiuș in-
...vită cu toată stima la *petrecerea cu dans* ce o
...va aranja în 15 Iunie n. 1905, în sala cea mare
...a hotelului „Stâna de vale“ (Kohn Jenő). Prețul
...de intrare: Pentru persoană 2 cor., — pentru fa-
...milie 5 coroane. Ofertele marinimoase se primesc
...cu mulțumită și se vor publica pe cale ziaristică.
...Venitul curat e destinat spre ajutorarea studenți-
...lor lipsiți. Inceputul la 8 ore seara. St. dame
...sunt rugate a se prezenta în toaletă cât de simplă.

— **Se caută spre cumpărare 9 buc. acții**
...de ale institutului de credit și economii „Timi-
...șana“ din Timișoara. A se adresa la *administra-
...trațiunea ziarului nostru*, comunicând și prețul
...vinzării. 2-3

Institutul Oteteleşanu.

Cu începerea viitorului an școlar 1905—
...1906 se vor primi șase-spre-zece eleve în In-
...stitutul de fete dela Măgurele fundat de Ioan
...Oteteleşanu și înființat de Academia Română,
...sub înaltul Patronajiu al Majestații Sale Rege-
...lui, cărora li se vor da, conform dispozițiunii
...testamentare a răposatului fondator, o creștere
...casnică și instrucțiunea cuvenită unei „bune
...mame de familie, fără pretențiuni sau lux“.

Cursul va fi de cinci ani de studiu și unul
...de practică. În acest timp elevele vor avea toată
...întreținerea în Institut și nu vor putea părăsi
...școala în tot intervalul de șase ani, afară de
...cazuri de forță majoră.

Sunt admise în Institut copile născute din
...părinți români săraci, pe deplin sănătoase, cari
...până la 5 August 1905 au împlinit 12, dar încă
...nu 14 ani, au pregătirea ce se dă în școlile
...primare din România și au obținut la termina-
...rea cursului primar cel puțin media 7. Candi-
...datele cu clase secundare au să prezinte certi-
...ficatelor de clase secundare, având media cel
...puțin 6.

Nu se admit dispense de nici un fel.

Două surori sau două vere primare nu pot
...fi admise în Institut.

Părinții elevelor ce vor fi primite în In-
...stitut nu pot să-și iea ficele de sfintele sărbă-
...tori ori pe timpul vacanțelor în familie, și Di-
...recțiunea își conservă dreptul de a le da ori nu
...voie elevelor să petreacă în familie de vacanțe.

...at atunci ne îmbrăcăm ieftine și bine. o o o IN PROVINCIE se TRIMET MUSTRE o o o
...eria pentru haine bărbătești o cumpă-
...magazinul de postavuri KIZ materie
...costum întreg din postav de lână cu-
...și colorat fl. 6—30. 504 o o o ARAD, Szabadságtér 17. — PÉCS. Kirá y u 1 o o o

LEICHTNER și FLEISCHER.

Părinții aspiranților ori reprezentanții le gali ai acestora au să trimează — până la 5 August 1905 — cererile însoțite de act de naștere, act de vaccinare, act de paupertate, în care se va arăta și numărul copiilor, și atestat școlar despre terminarea claselor primare la Academia Română (calea Victoriei Nr. 135), pentru comisiunea Fundațiunii Otetelesanu, care examinând actele și luând informațiunile mai sus precizate, să fie supuse la un examen de primire, prin care se va constata gradul de pregătire în ceea ce privește citirea și scrierea, analiza etimologică și cea sintactică, cele patru operațiuni, geografia și istoria țărilor române.

Concurențele care nu sunt din România se admit fără examen de primire, în virtutea atestatelor obținute în școlile similare din patria lor, și au să trimită la Academia Română, tot până la 5 August, cererile însoțite de actele enumerate mai sus precum și de un atestat medical.

Rezultatele examenului se vor supune împreună cu toate actele printr'un raport Augustului Protector al Academiei Române Majestății Sale Regelui, căruia îi aparține a decide în privința primirii.

Examenul se vor începe în localul Academiei la 7 Sept. 1905, ora 8 dimineața.

Cu începerea de la 10 August părinții pot ridica actele de naștere, de vaccinare și de studii cu care au înscris copiii.

București, 9 Maiu 1905.

Academia Română.

Bibliografie.

Au apărut:

Pr. V. Voniga: *Elica creștinească sau Referințele morale ale omului*. Timișoara, Tipografia Alexandru Mangold, 1906. 8° pag. 178. Prețul 2 cor. „Am scris — zice autorul în Prefață — ca preot, sub influența însuleșirii, ca ajutorul zelului, la îndemnul vocațiunii și în conștiința datorinții de a lăși între oameni învățăturile creștinești și de a munci în agrul, unde trimes sunt a face economie de mântuire. Din conștiința datorinții reese și scopul ce l-am avut în vedere, când m'am determinat a-mi publica această lucrare, ce apare în modestie și fără alte pretenții, decât în credința, că dintrânsa pot învăța multe, atât bătrânii cât tinerii, și atât preoții cât laicii”.

În ultimele numere ale bibliotecii pentru toți, pe care o publică librăria Alcalay din București a apărut prima parte scrisori către V. Alexandri de Ion Ghica. Marea ediție a acestor scrisori, publicată acum câți-va zeci de ani, epuizându-se, „Biblioteca pentru toți” și-a impus reale sacrificii spre a da la lumină o ediție nouă, completă, și având avantajul de a costa incomparabil mai puțin ca prima ediție.

Între toate lucrările publicate până acum de „Biblioteca pentru toți”, scrisorile către V. Alexandri de Ion Ghica, fac poate lucrarea a cărei popularizare este cea mai meritoasă, întru cât nu multe din lucrările noastre literare ajung importanța prețioasei colecții de documente literare, artistice, științifice, politice, economice și sociale ce o are nemuritoare lucrare a lui Ion Ghica.

Publicarea ei într'o ediție estină, la îndemna tuturor românilor, constituie o adevărată popularizare a unei lucrări care prin autorul ei, prin timpul și chipul în care a fost scrisă, prin patriotismul care încălzește fie-care pagină a ei stă în fruntea literaturii românești.

Scrisori către V. Alexandri de Ion Ghica, vor forma trei volume, a câte 60 bani, din „Biblioteca pentru toți”.

Acum a apărut primul Volum cu Nr. 224-225, și Volumul II sub Nr. 226-227, iară Volumul III va apare în curând.

Comandele se fac la adresa Librăriei editoare, care expediază franco contra valoarea primită în mării poștale.

„Vasile Cârlova”, studiu istoric-literar de Dr. Ioan Rațiu, profesor în Blaj. A apărut în tipografia seminarului archidiecezan din Blaj și costă 1 coroană. Carte bună și de folos pentru toți cari

se interesează de trecutul poeziei române și de poezii din epoca începutului acestei poezii, între cari locotenentul Cârlova, elegistul Tergoviței, serie pe la sfârșitul acestei epoci (n. 1809, † 1831) și ocupă loc între cei mai de frunte. Suntem convinși că cei cari își vor procura cărticica aceasta și o vor și citi, nu le va părea rău pentru coroana dată pe ea.

ECONOMIE.

Arad, 5 Iunie.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

— Cota oficială pe ziua de 2 Iunie. —

Incheierea la 12 ore:

Grâu pe Octombrie 1905 (100 cigr.)	16'36—16'38
Secară pe Octombrie	13'34—13'36
Orz pe Octombrie	11'34—11'36
Cucuruz pe Iulie	14'70—14'72
Cucuruz nou 1906	11'28—11'30

Incheierea la 3 ore:

Grâu pe Octombrie 1905	16'28—16'30
Secară pe	13'16—13'18
Ovăs pe Octombrie	11'28—11'30
Cucuruz pe Iulie	14'70—14'72
Cucuruz nou 1906	11'26—11'28

Piața din Arad.

S'au vândut:	(100 klg.)
580—650 măt metrică grâu cor.	17.00—17.40
320—340 ” ” cucuruz ”	15.10—15.30
Semnare nominală: secară:	14.68—14.70
” ” orz:	14.60—14.80
” ” ovăs:	13.60—13.80

Piața din Aradul-nou.

S'au vândut:	
300—340 măt metrică grâu cor.	8.40—8.60
180—250 ” ” cucuruz	7.40—7.50
Semnare nominală: secară	7.00—7.10
” ” orz:	7.20—7.30
” ” ovăs:	6.70—6.80

Bursa de bucate din Timișoara

Grâu: 70—100 k'gr. Cor.	16'20—16'30
80— ” ” ” ” ”	17'30—17'40
Secară: 100 ” ” ” ” ”	14.—14'10
Orz: ” ” ” ” ”	13'80—14.—
Ovăs mercantil 100 klg.	13'40—13'50
” cernut ” ” ” ” ”	13'20—13'40
Cucuruz vechiu ” ” ” ” ”	—
” nou ” ” ” ” ”	14'80—15'90

Tirgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară; Bătrâni grei părechea în greutate peste 400 chigr. 132—134 fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 chigr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 chigr 140—141 fil.; Calitate sârbească: grei, părechea peste 260 klg. 130—140 fil.; mijlocii părechea 240—260 chigr. greutate 138—139 fil. Ușori până la 240 kgr. 137—138 fil.

Concurs.

Pentru postul vacant de contabil, la institutul de credit și economii, „Mureșanul” se escrie concurs până în 21 Iunie n. a. c. în următoarele condițiuni.

1. Salar fundamental pe an 1600 cor. cu posibilă creștere;
2. cuartir în natură în casa institutului;
3. tantiema statutară.

Dela recurent se recere: calificația școlilor comerciale, și să dovedească, că este capabil, să conducă independent contabilitatea dublă.

Postul are să-l ocupe la 1 Iulie n. a. c.

Maria-Radna, în 31 Maiu 1905.

Direcțiunea.

POSTA ADMINISTRATIEI.

D. M. Brad. Am primit 10 cor. abonament până la 1 Iulie a. c.

MUSTANGERUL NE

— ROMAN SENAȚIONAL —

De

MAYNE-REID și F. WHITTAKER.

(Urmare.)

— Da, domnule. Și te rog ca să mergem iute! Unchiul meu, colonelul, cu câți-va oameni, a fost atacat în pălăngă riu, de către Indieni.

— Știi d-ta, cine sunt ei?

— Ei pretind, sau șeful lor pretinde Semiloni. Cât despre el, se numește Tigru, din cauza costumului său fără — Tot mai bine! Căci am o datorie, ea și cu Mipuelez. Dar d-ta, domnule, veniași de acolo? întrebă colonelul arătând locul indicat de față și unde se mai găsea dl Magollin.

— Nu domnule. Rămăsesem la vară-mea și câți-va negri. Indienii în acest lagăr era aproape părăsit de el, au venit să ne atace. Ne-am apărut sau cel puțin, vară-mea să apara cu mine care eu nu-l am. De aceea am preluat după ajutor și să atrag după mine un număr de dușmani. Nu știu câți au rămas acolo, nici ce a devenit biata verișoară. Te rog domnule să dai semnalul de plecare și să mă rog cu stăruință, să plecăm repede!

— Vai! domnișoară, următorii tăi pe drumul lagărului d-voastră și avem mijloc de a prinde pe șeful lor și de a-l învinge. În urmă „având în vedere că s'a înclinat acesta este de a-i aștepta aci încă puțin. Este evident, că s'au oprit, deoarece cauza tulum nostru. Când vor vedea, că nu nimic, vor prinde încredere și vor merge. Atunci vor fi pierduți. Din contră, mergem noi la ei vom cădea într'o cursă și ai lua o, este mai bine să așteptăm: mai auzindu-ne, vor cogeta că ne-au vădit sau că ne e frică. . . . Dacă nu vom merge noi la ei, dar atunci să mergem mai puțin sigur. N'am dreptate domnule.

— O cred, domnule. Dar sunt liniștită.

— Te înțeleg, voi! Dar să tăc

nevoiești, și să ascultăm!

Cea mai adâncă tăcere domina în răganului. Cicoții nu-și reîncepură. Cât despre Indieni, ei nu făcuseră nimic de când încetaseră cu urmărirea. Și că dispăruseră dintr'o dată în noaptea. În sfârșit colonelul, neliniștit de o cere și măhnit din cale afară de grija tinerei fete, păru că ia o hotărâre. La braț și întinse unuia din oamenii săi: „său: apoi înset se depărta, fără să vre-uu sgomot, mulțumită ierbei de pe pământul.

Luiziana, care descălicase, ca colonelului, văzu că-va timp stătu nându-se neagră pe cerul albastru și părându-se plecată pe jumătate. Apoi de odată dinsul se culcă și du-se prin ierburile înalte.

Luiziana asculta cu luare amine.

Regulatorii stăteau ascunși și asemenea unor statui negre cu mâna. Singurul sgomot ce se auzia în pie era nechezatul, îndată sugrumat sau țipătul unui bufnițe. Tineră fată o pri de a se înfiora de ideea, că la de dansa se alla ucigașul logodnicului din cauza prezenței sale blâstemate neputință colonelului de a-și conduce ajutorul bastionului Impresurat.

Cu toate acestea, mai ales din simția afară din primejdie, era mult trăsese după dansa pe acei inimici pe șeful lor.

Pe când, în picioare lângă calul făcea aceste reflexiuni, tot silindu-se prin întunec cee-ce se petrecea unde se opriseră Indienii, și sperând moment, că va vedea înapoiindu-se tăcerea cea mai mare continua a da jurul său.

Redactor responsabil: Sever
Editor-proprietar: George

1905 tkv.

Arverési hirdetmény-kivonat.

Borosjenői kir. járásbíróság mint telekkönyvi közhírré teszi, hogy özv. Kuzmán Damaszkinné Leszku Kelmari lakosnak özv. Belán Filipiné szül. Anna, Belán Soszana és Monyorán Tódor bokrosok végrehajtást szenvedők elleni 1932* korona vételés és járulékaik iránti végrehajtási új yében elrendelte- minek folytán az aradi kir. török és a borosjenői kir. bíróóság területén fekvő 98 sz. tjkvben A I 1-2 sor (207-208) és 117 sz. a foglalt btelek és rét 1013 kor. és a bokrosok tjkvben A I 1-6 sor (285-286), 577, 664, 1107 hrsz. a foglalt btelek és egynegyed arany földnek Monyorán Tódort illető 34 része korona kikialtási árban az 1905 évi július hó 1-én déle 3tt 10 orakor Bokszeg község házánál megnyilvános árverésen következő feltételek alatt tartani, u. m.:

Ha a kikialtási árnál magasabb ígélet nem tételárverelőndő ingatlan a kikialtási áron alól is tartani.

Árverelni kívánók tartoznak az ingatlan becsületét, vagyis 1:1 kor. 30 fillért és 189 kor. 60 szepenzben, vagy az 1881 november hó 1-én kelt kir. igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt arverési értékpapirokban a kiküldött kezeihez letenni, 1881-60 tez 170 §-a értelmében a bánatpénznek arverési tő: tétent előleges elhelyezéséről kiállított elismert igazolást.

Vevő köteles a vételárat három egyenlő részletben az első az árverés jogerőre emelkedésétől számolt nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számolt 30 nap alatt, a harmadikat pedig ugyanazon számított 45 nap alatt, minden egyes vételári részhez arverés napjától számított 5% kamatokkal kiegészítve letéti körvény kapesában az 1881. évi 39425 I. M. szám alatt kelt rendeletében előírt szabványi kir. adóhivatalnál mint bírói letétbe befizetni.

Bánatpénzt a bíróság az utolsó részletbe fogja tartani.

Arverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák aradi kir. bíróóság telekkönyvi hatóságánál, Bokszeg, és Borosjenői községek előljáróságainál megtekinthetők.

Borosjenői 1905 márczius hó 24-én. Aradi kir. bíróóság mint tkvi hatóság.

Székely,
kir. albiró.

ALEX. M. POP

Specialist în medicina internă:
consultă zilnic dela 8—12 a.m.
dela 3—6 p. m. — în

LE HERCULANE

(HERCULESFURDŐ)

Magazinul industrial Erdélyi és Bácskai
Reich B. Károly fiul și Comp. ==

Alptu bucate. == P O N E V I

Sfoare pentru tutun și —
funit pentru economii. —

Arari pentru tapetarii se poate
capata soiul cel mai bun. —

Sfoară pentru viu

In cancelaria subscrisului se caută un candidat de avocat cu praxă

care e în stare să-mi conducă cancelaria, sau un jude pensionat, pe timp mai îndelungat.

Făgăraș, în 28 Maiu 1905.

D. Nicolae Șerban
advocat.

ALIFIA CAMFORATA Földes

după cele mai nouă cenetari științifice
în 3 zile face să dispară orice necurațenie a feții, precum și pete, piștrui, negei, roșimea feței și a mânilor.

Un flacon mai mare 1 cor. 60 fil.

Se poate folosi numai sara; orice săpun nu-i strică.

Apoteca lui Földes Kelemen, Arad.

IOSIF HEGEDŪS
Cronometrar, Ciasornic și Giuvergiu
Arad, piața Boros Béni 10.
Magazinul soci-tații din Ungaria fabricanților Glashutten din Elveția. Esclusiv singur. Ciasornice cu precizie. 550

Compactor român în Arad.

Subscrisul imi iau voe a aduce la cunoștința onor. public român, că reîntors din străinatate m'am stabilit în Arad str. Weitzer János Nr. 7, unde mi-am deschis un

Atelier de compactorie modernă,

arangiata cu mașinele cele mai nouă și mai perfecționate, sunt în plăcuta poziție a efectui ori ce lucrări atingătoare de această branșă dela cele mai simple până la cele mai fine legături de lux. Asemenea pentru legături protocoale p. cancelarie, cărți bisericești, cărți de rugăciuni pentru preș. onorații domni preoți, în tomuri singuraticie ori în partii de orice mărime, pe lângă asigurarea unui serviciu solid, prompt și ieftin.

În speranță, că onor. public român imi va oferi binevoitorul concurs, rămân

Cu distincă stimă

Iustin Ardelean,
compactor.

Deposit de mobile eftine

Nu te feri de osteneala, ci de voești să cumperi mobile tapetate, precum și vese, privește

Magazinul de mobile al FRĂȚILOR WEISZBERGER

în Arad, — Karolina-uteza.

cu prețuri de minune de eftine capeți obiecte ce branșă asta dela cel mai simplu până la cel mai fin.

Orice concurență e eschisă!

Cu stimă: FRĂȚII WEISZBERGER

INSTITUTUL LUI LÖWY

pentru împrumut de SACI și strae

recomandă marele magazin de saci și strae bune în orice mărime. Serviciu prompt și conștientios. — Prețuri foarte ieftine.

Cel mai bun loc pentru saci și strae bune!

CARTOFI PRIMA cu vagonul pentru culna și sămanat.

Löwy Zsigmond

— Temesvár gyárvaros, Fő-utca 33. sz. —

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret.

vindecă și înviează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amețeli, tinitus de ureche, bătaie de inimă, sgârșitură de inimă, astma, anzul greu, sgârșitură de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mână și picioare, slăbirea peste tot, reuma, odăgă ischias, undul în pat, influența, insomnia, epilepsia, circula-

ția neregulată a sângelui și contra multor altor boale, care la tratare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Insusirea acestui aparat este, că vindecă nu numai din timp în timp, ci introduce constant

în corpul omenesc binefăcătorul curent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele aflătoare, eară pe de altă parte e cel mai bun seut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurării, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea seafă atestate încurse din toate părțile lumii cari prețuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate vedé aceste atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primeste banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădărnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul „Volta”, care atât în Germania, cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu electro-magnetic prin deosebita-i putere vindecătoare, e în genere cunoscut, apreciat și respândit.

Chiar și ieftinătatea estraordinară a crucei mele electro-magnetice e recomandă cu înțepire.

206

Prețul aparatului mare e Cor. 6.

folosibil la morhuri învechite

Prețul aparatului mic e Cor. 4.

folosibil numai la copii și la femei de constituție foarte slabă.

Locul central principal de vânzare și servituri pentru țeară și străinătate e:

Müller Albert, Budapest, V., str. Vadász 42. K.
colțul str. Kálmán.

Rog pe ori-cine să bine-voiască a se convinge ce bine și ce ieftin își poate procura de la mine ori-ce orologiu și giuvaericele din argint și aur curat

de 14 carate

— A R A D, Piața Libertății —

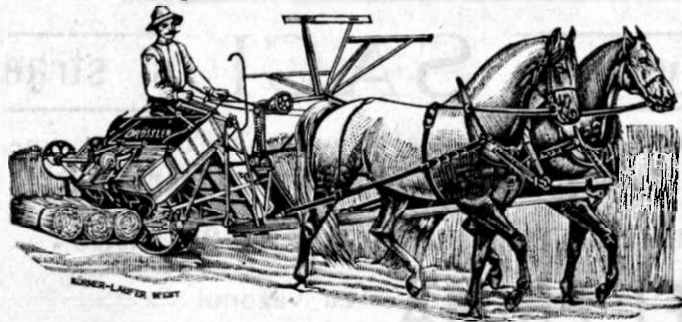
lângă edificiul teatrului vechiu.

Igaz Sándor

ciasornicar și giuvaerghiu.

Carol Drössler

fabrica priv. ces. și reg. de mașini agronomice
Budapesta, VI., Váci-körút 59.

Liferează:
Automobile,
locomobile,
asortimente complete pentru mașini de imblătit, asortimente pentru pluguri cu aburi, „Milwaukee“

mașini de cosit, mașini de secerat și legat snopi, de construcția cea mai nouă

mașini de sămănat „Rákóczy Drill“ și ori-ce alte mașini esecutate solid și trainic.

Conspect pentru prețuri și articole se trimite gratis la dorință. 490

POMPE DE VIN

reg. ung. priv. și țevi de gumi calitatea cea mai

Din ci indrul pompei se scurge vinul până la cel din strop, ear sâmburii de struguri, coaja și alte părți necur îndepărtează numai de cât, prin a-ta pompa nu se strică vinul nu se poate strica. Pentru funcționarea pompei se garantează pe 3 ani (reparație gratuită).

PUMPE DE FOC

cu ventiluri rotunde. Pentru comune foarte potrivite, de s întrebuintarea de apă nesipoasă ori murdară nu abzie se. Pentru funcționarea regulată a mașinei se primește garan 3 ani (reparare gratuită). Șurube potrivite unitare și cănepă din launtru căptușite cu gumi cu prețurile cele mai

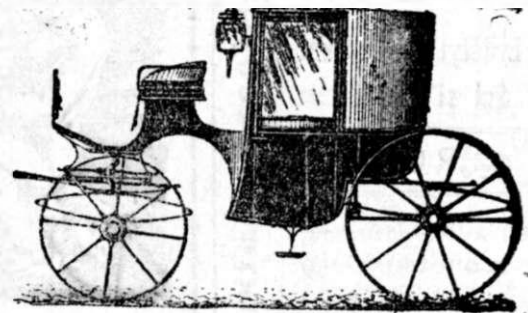
Fântâni cu țevile trebuincioase la preț de fabric

HÖNIG OTTO

fabricator de pompe reg. ung. priv.

Arad, Rákóczy-utca 27.

Stropitori de vie se primesc spre reparare.

Sors
Pé

Atelier pentru fabricarea de tră

Temesvár-Gyárvaros,

Három király-uteza.

Recomandă publicului tot felul de **trăsuri**

precum și: pregătirea de rețele pentru nisip, fetoni

cu prețuri foarte eftine.

Trăsuri vechi se repară imediat și ef